

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Педагогіка та психологія вищої школи»**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) освітній рівень
Ступінь вищої освіти	– Магістр
Галузь знань	– 01 освіта/педагогіка
Спеціальність	– 014.11 середня освіта (фізична культура)
Освітня програма	– 014.11 середня освіта (фізична культура)
Кількість кредитів	– кредитів 3 / 90 год., із них: аудиторних - 30 год.; самостійної роботи студента – 60 год.
Форма навчання	– денна
Рік підготовки	– рік - 5, семестр – 1, 2
Компонент освітньої програми	– нормативна
Дні занять	– згідно графіку проходження навчальних дисциплін, відповідно до розкладу
Консультації –	– згідно графіку проходження навчальних дисциплін, відповідно до розкладу
Мова викладання	– українська
Вид контролю	– екзамен

Керівник курсу:

Криштанович Світлана Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, ЛДУФК імені Івана Боберського, м. Львів. каб. 318., тел. (032) 255-32-12

E-mail: lanawiz@ukr.net

Опис дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань: 01 освіта/педагогіка; спеціальності: 014.11 середня освіта (фізична культура).

Предметом вивчення дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є розгляд логічної структурованості змісту, форм навчального процесу у вищій школі та психотехнічні й психолого-педагогічні інновації ефективності засвоєння знань, формування умінь і навичок проведення лекційних, семінарських і практичних занять; деталізація основних компонентів курсу, таких як: типи лекцій, їх методологічне й методичне наповнення, облік та контроль успішності, сутність суб'єктів навчального процесу вищої школи, що дають змогу уявити мету, програму і завдання підготовки фахівця.

Метою викладання курсу «Педагогіка та психологія вищої школи» є досягнення компетентностей, які ґрунтуються на зазначених в освітньо-наукових програмах, формування у магістрантів фундаментальних знань стосовно системи підготовки магістрів, що базуються на сучасних досягненнях провідних вітчизняних, іноземних вчених та світової психолого-педагогічної практики.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- формування знань про сучасну систему освіти в Україні та тенденцій її розвитку в європейському просторі;
- здатність аналізувати теоретичні основи методики викладання у вищій школі, демонструвати глибокі знання закономірностей, принципів та методів навчання у вищій школі;
- знайомство з інноваційними педагогічними технологіями;
- формування педагогічної майстерності, психологічно-морального образу педагога;
- здатність проектувати новий навчальний зміст, освітні технології і конкретні методики навчання в тому числі на засадах педагогічної інтегративності.

Результати навчання даної дисципліни:

- знання методичних вимог до підготовки та проведення навчальних занять різних організаційних форм, методів навчання у професійній школі та основних вимог до їх вибору;
- знання структури та дидактичних вимог до підготовки навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін;
- практичні навички та уміння щодо методики викладання;
- розвинути здібності для ефективної педагогічної діяльності, сформованості основ педагогічної майстерності;
- уміння проектувати зміст навчання, розробляти та використовувати дидактичні засоби методичного супроводу навчального заняття;
- уміння організації та здійснення контролю навчальних досягнень студентів.

Навчальний контент

Теми	Розподіл годин				Результати навчання Знати:
	разом	л	с	с.р	
Змістовий модуль 1. Система вищої освіти України					
1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи	8	2	2	4	<p>Знати термінологію дисципліни.</p> <p>Визначити предмет та категорії педагогіки вищої школи.</p> <p>Розкрити взаємозв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.</p> <p>Визначити методи педагогіки вищої школи.</p> <p>Назвати і характеризувати закономірності педагогічного процесу вищої школи.</p> <p>Характеризувати вікові особливості студентської молоді.</p> <p>Проаналізувати особливості психічних функцій юнацького віку.</p>
2. Загальна характеристика системи вищої освіти України.	8	2	2	4	<p>Загальні положення Закону України «Про вищу освіту».</p> <p>Структура вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівні та ступені вищої освіти; - сучасний статус вищого навчального закладу; - форми навчання; <p>Організаційно-правове забезпечення вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стандарти вищої освіти; - ліцензування та акредитація ЗВО.
3. Сучасна парадигма вищої освіти в контексті вимог ринку праці	8	2	2	4	<p>Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти в Україні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальна характеристика Болонського процесу; - основні принципи Болонського процесу. <p>Компетентнісний підхід як основа змісту, форм і методів навчання:</p> <p>Загальні характеристики та етапи впровадження компетентнісного підходу;</p> <p>Базові поняття компетентнісного підходу: компетенція та компетентність.</p>
4. Структура та особливості освітнього процесу у закладі вищої освіти.	8	-	2	6	<p>Навчальний процес у ЗВО як об'єкт планування.</p> <p>Навчальний план:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчальний план як складова стандарту; - робочий навчальний план; - індивідуальний навчальний план. <p>Освітня програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> - освітня програма як складова галузевого стандарту; - робоча програма навчальної дисципліни.
Змістовий модуль 2. Дидактичні аспекти формування професійної компетентності майбутніх фахівців					
5. Психологічні засади інноваційних освітніх технологій навчання у вищій	8	2	2	4	<p>Методи навчання: сутність та види.</p> <p>Технології навчання за видами занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - традиційні технології навчання (лекція, практичне заняття, лабораторне заняття, індивідуальне заняття); - інноваційні технології навчання: інтерактивне

школі.					навчання (проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, рольові ігри, ділові ігри); дистанційне навчання.
6. Професійна майстерність науково-педагогічного працівника	8	2	2	4	Основні риси та якості сучасного науково-педагогічного працівника вищої освіти. Функції та види діяльності науково-педагогічного працівника. Сутність педагогічної майстерності: - професійна компетентність; - професійні здібності; - педагогічна техніка.
7. Нові педагогічні ролі науково-педагогічних працівників в системі вищої освіти	8	2	2	4	Особистість науково-педагогічного працівника вищої школи. Нові виклики щодо підготовки фахівців перед ЗВО. Зародження нових педагогічних професій: тренер; коуч; ментор; тьютор; фасилітатор; едвайсер. Компетентності, які охоплюють нові педагогічні ролі.
8. Методика проведення лекції у ЗВО	8	-	1	8	Лекція як форма навчального процесу, історія становлення лекції. Різновиди лекції та їх особливості. Найбільш вживані види та форми проведення лекції в сучасному ЗВО. Інноваційні лекційні форми. Феномен TED-лекції та досвід його трансформації в освітній практиці. Етапи підготовки до лекції. Вимоги до проведення лекції. Етапи проведення лекції. Модель аналізу лекції, критерії, на які слід звернути увагу в оцінці лекції.
9. Методика проведення практичного заняття.	10	-	1	8	Практичне заняття та його місце в навчальній практиці закладу вищої освіти. Відмінність практичного заняття від семінарського заняття та лабораторної роботи. Види та форм практичних занять: - робота в малих групах як засіб формування комунікативних компетентностей; - ділова гра як форма відтворення змісту майбутньої професії; - ролева гра як засіб інтенсифікації навчання груповому спілкуванню; - кейс-метод як форма професійно-діяльнісного навчання. Підготовка викладача до проведення практичного заняття та система оцінювання роботи викладача на ньому, роботи студента та самого практичного заняття.
10. Дистанційні технології навчання	8	-	2	6	Сутність та доцільність використання дистанційного навчання. Принципи роботи системи дистанційного

					навчання. Характерні ознаки дистанційного навчання. Види технологій дистанційного навчання.
11. Самостійна робота студента. Педагогічний контроль, форми його здійснення	8	-	-	8	Самостійна робота студента: - сутність та головна мета СРС; - форми СРС; - основні складові СРС; - організація СРС; - контроль СРС; - вплив СРС на освітньо-виховний процес. Педагогічний контроль та оцінювання успішності студентів: - характеристика контролю; - складові частини контролю; - функції контролю; - форми педагогічного контролю; - рейтингова система (переваги, шкала оцінювання, критерії).
Разом	90	12	18	60	

Формування програмних компетентностей:

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістранти повинні набути такі **програмні компетентності**:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні комплексні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та продукування нових цілісних знань, а також проведення досліджень та/або здійснення інновацій у сфері педагогіки, психології, фізичної культури результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

загальні:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

спеціальні (фахові):

- здатність до рефлексії результатів своєї професійної діяльності;
- уміння застосовувати сучасні засоби, методи та технології під час процесу фізичного виховання та оздоровчої діяльності;

- здатність визначати відповідні пріоритети при вирішенні професійних завдань та володіти високим рівнем знань в галузі підготовки спортсменів (новітніми теоріями, інтерпретаціями, методами і технологіями);
- уміння використовувати системний підхід при вивченні адаптаційних процесів тих, хто займається фізичною культурою і спортом;
- уміння формувати та розробляти програму підготовки у відповідності до наявного устаткування, використовувати можливості заміни різних видів устаткування і обладнання для вирішення завдань навчального, тренувального процесу.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності (Стаття 42 Закону України "Про освіту") та студентоцентрованого підходу.

<https://naqa.gov.ua/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/>

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

1. Положення ЛДУФК ім. Івана Боберського про організацію освітнього процесу: <https://www.ldufk.edu.ua/files/Nauka/Naukova%20robota/osv.%20proces.%202020.%20zaversh.pdf>

2. Робочої програми:

3. Порядку оцінювання:

Рекомендована література

Базова

1. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. навч. посіб./В.А. Гладуш, Г.І.Лисенко – Дніпропетровськ, 2014. – 416 с.

2. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І. В. Артёмов, І. П.Студеняк, Й. Й. Головач, А. В. Гусь. – Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. – 360 с.

3. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.

4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник /В. В Каплінський. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 – 224 с.

5. Коваль О. Методичні вказівки до практикуму з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Коваль О.Є. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 20 с.

6. Коваль О. Педагогіка та психологія вищої школи: навчально-методичний комплекс // Навчально-методичний посібник / [О. Є. Коваль]. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2016. – 65 с.

7. Курс лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Коваль О.Є. –Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 85 с.

8. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.

9. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,37 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 116 с.

10. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

11. Швай Р. І. Методика викладання у загальноосвітньому навчальному закладі: навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018.–112с.

12. Jelena Cingel Bodinet. Pedagogies of the futures: Shifting the educational paradigms // European Journal of Futures Research volume 4, Article number: 21 (2016).

13. Pedagogical Interaction in High School, the Structural and Functional Model of Pedagogical Interaction // INTERNATIONAL JOURNAL OF ENVIRONMENTAL & SCIENCE EDUCATION 2016

Додаткова література

1. Бельмаз Я. М. Професійна підготовка викладачів вищої школи у Великій Британії та США: монографія / Я. М. Бельмаз. Горлівка: ГДПІМ, 2010. 304 с.

2. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник/Н. П. Волкова. - К.: Академія, 2012. - 615 с.

3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.

4. Зайченко І. В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид.. -К., «Освіта України», «КНТ», 2008.- 528 с.

5. Зязюн І. Освітня система Франції / І. Зязюн // Рідна школа. 2001, № 11. С. 70–74.

6. Інноваційні технології навчання: конспект лекцій для магістрантів спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / Укр. інж.-пед. академія ; уклад. Є. В. Шматков. - Х. : 2011. - 132 с.

7. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. – Одесв: ОНЕУ, ротاپринт, 2014. -200 с.

8. Криштанович С. Формування професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту: теорія та методика : монографія / Світлана Криштанович. – Дрогобич : ТЗОВ Тред-ЛТД, 2020. – 462 с.

9. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. - К. : Знання, 2011. - 486 с.

10. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) / В. П. Кутішенко В.П. – К.: Цент навчальної літератури, 2005. – 178 с.

11. Максимюк С. П. Педагогіка: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2009. – 670 с.
  12. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. пос. – К.: КДНК, 2003. - 615 с.
  13. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / С. С. Пальчевський. – Друге вид. – Київ : Каравела, 2008. – 495с. – Бібліогр. в темах.
  14. Пащенко М. І. Педагогіка: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / М. І. Пащенко, І. В. Красноштан. –Умань : Жовтий О. О., 2012. - 269 с.
  15. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навчальний посібник / [за ред. І. А. Зязюна, О. М. Пехоти]. Київ: А.С.К., 2003. 240 с.
  16. Полякова Г. А. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. А. Полякова, Т. А. Борова. - Х. : ІНЖЕК, 2011. – 372 с.
  17. Словник педагогічних та психологічних термінів : для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти пед. спец-тей / укладачі : Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 131с.
  18. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки. Посібник / О. М.Степанов, М. М.Фіцула. – К.: Академвидав, 2003. – 504 с.
  19. Теслюк В. М., Лузан П. Г., Шовкун Л. М. Основи педагогічної майстерності : навчальний посібник. – К. : ДАККіМ, 2010. – 244 с
  20. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. І. Туркот. – К.: Кондор, 2011– 628 с.
  21. Фіцула М. М, Педагогіка: посібник/ М. М., Фіцула. – К.: Академія, 2010.–454 с.
  22. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібник для вищих навч. закладів / уклад. В. І. Лозова [та інші] ; за заг. ред. В. І. Лозової. - Х. : 2011. - 408 с.
  23. Ягупов В В. Педагогіка: Навч. посібник. - К.: Либідь, 2002. – 560 с.
- Інформаційні ресурси**
1. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
  2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
  3. Репозитарій ЛДУФК. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
  4. Базова та допоміжна література розміщена в електронній бібліотеці на інтернет-ресурсі: www.psytopos.lviv.ua <http://www.psy.msu.ru>, <http://psylib.kiev.ua/>; www.psychology.net.ru; www.openweb.ru; www.myword.ru <http://lib.ru.if.ua>. – Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.
  5. <http://hklib.npu.edu.ua/>- Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
  6. <http://www.koob.ru/>- електронна бібліотека «Куб».
  7. <http://upsihologa.com.ua/>- портал професійних психологів України «У психолога».
  8. Нагаєв В. М. Конфліктологія. Навч. посіб. — К.: Центр навч. літ., 2004. – 198 с. // <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008959.pdf>